

Še vedno šume tiho modri valovi mamke Save skozi zeleneče polje in šepečejo veselo gorsko pesem. — A mladih junakov z lokom in s strelo ni več k prijaznemu obrežju kraj koničastega hribčka. Vse je tiho, samotno kroginkrog.

„Kje so? . . . Kje so?“ tožijo modri valovi drugdrugemu; a nihče jim ne odgovori — vse je tiho, samotno kroginkrog . . . In modri valovi pričakujejo dan na dan veselih dečkov, a zaman. Ej, dečki, tisti dečki so zrastle v resne može in le v večernih tihih urah se spominjajo hrepeneče tistih sladkih dni, ki se ne vrnejo nikoli, nikoli več! . . .

„Ni jih več! . . . Ni jih več!“ tožijo modri valovi in hite naprej, v sive daljave, odkoder se ne vrnejo nikoli, nikoli več . . .

Nada in Spomin.

Nada je voditeljica mladosti, Spomin je pa palica starosti. Dolgo časa sta si bila navskriž v svojih mislih in le poredkoma sta prišla vkup.

Spomin je bil večjidel teman in resnoben, zdajpazdaj celo žalosten in otožen. Bival je najrajši med pečinami in slapovi; tihota in pokoj sta mu bila največje veselje. Nada je bila pa zala, rožnolična deklica, polna smeha in zatega veselja, iskrih oči, v katere se ni moglo pogledati. Kjerkoli je hodila, povsod je razsipala veselje in radost. Z novim življenjem je navdajal njen prihod starčka, cvetlice so veselejše cvetele, trava bolj zelenela, ptice ljubeznivejše prepevale, — cela narava se je z njo veselila in radovala.

Primerilo se je pa, da sta se nekega dne sešla. Kar začne Spomin Nadi očitati, da je goljufica, — dolži jo, da mami ljudi z neizpeljivimi domišljijami ter vzbuja upe, ki so se še vselej končali s tugo. Nada pa mu razloži in dokaže, da on gleda na stvari preteklih časov le iz velike dalje, Nada ravno tako na stvari prihodnosti in da ta dalja vse povečuje. „Daj, pojdiva in ozriva se po svetu naokoli,“ mu reče Nada, „pa izkusiva, kdo izmed naju ima prav“. Spomin prikima, pa se napotita po svetu.

Prva oseba, ki sta jo srečala, je bil učenček, ki je kislega obraza koračil, vedno postajal in se oziral okrog sebe, kot da kaj nerad hodi to pot. „Kam pa, kam, ljubi deček?“ ga vpraša Nada ljubeznjivo. — „Ej, v šolo grem“ — odgovori deček — „učit se, ko bi se vendar stokrat rajši igral in skakal po polju. Ali le počakajte, skoro bo konec tega, pa ne bom več hodil v šolo.“ To rekši veselo steče, z nado v prsih, da bo skoro dorastel.

„Glej, kako vodiš za nos nevedno, neizkušeno mladino“ — reče Spomin, očitaje Nadi.

Pa sta potovala dalje in dalje, od naroda do naroda, od dežele do dežele. Kamorkoli sta prišla, povsod sta našla, da so bili ljudje nezadovoljni

s sedanjostjo in da so se nadjali le prihodnjih lepših časov. Vsi so pričakovali milejše dôbe, in Spomin ni imel celo pot opravljati družega, kot Nadi neprestano očitati njeno lahkomiselnost in goljufijo. „Daj, vrniva se domov,“ — reče naposled — „na ono veselo mesto, kjer je tekla moja zibelka. Oj, kako že hrepenim počivati v blagi senci njegovih dreves; slušati potoke, ki stokrat slajše šumljajo; slušati jeke, ki donijo rahleje od vsega, kar sem odsihmal slišal! Ah! na celi zemlji ni nič vabljivejšega, nič milejšega od prizorov moje prve mladosti.“

Nada je pritrčila njegovi prošnji z lahkim, pomembnim nasmehljajem, in obrnila sta se proti domu. Ker sta pa potovala počasi, preteklo je v tem mnogo časa, leta in leta so že minula in vendar še nista dospela do kraja, odkoder sta se bila napotila v svet. Prigodi se pa nekega dné, da srečata starega možička, ki je počasi lezel ob palici naprej. Spomin spozna na prvi pogled v njem učenčka, ki sta ga videla na prvi svoji poti. Ko si pridejo bliže, se ozre starček, na palico naslonjen, v Nado, ki je ostala še vedno ista ljubezniva deklica, kot nekdanj, pa vzdihne.

„Kaj te žali, mili starček?“ vpraša deklica. — „Kaj me žali!“ — zavrne on s slabotnim, drhtečim glasom, — „kaj družega bi me žalilo kot starost? Preživel sem svojo mladost, preživel vse, kar mi je bilo milo in drago. Videl sem, kako so vse zakopali, kar sem ljubil in kar je mene ljubilo. In sedaj stojim tukaj, kot staro drevo, brez korenin, brez vej, brez listja. Samo toliko še čutim, da vem, kako reven in nesrečen sem, — in spomin na blage dni mladosti, ko sem še brez skrbi in poln sijajnih nad v prsih vesel deček lovil po polju metulje, množi mi le bridkosti, ki mi trgajo ubogo srce.“

„Glej,“ — pravi Nada, in se obrne k tovarišu — „v svojo lastno mrežo si se vjel. Ali se spominjaš dečka, ki sva ga srečala na poti v šolo, dečka, ki je želel, da bi skoro dorastel?“

Bližala sta se bolj in bolj domačim tratam. Spomin je že naprej užival rajsko lepoto krajev, katerih že tako dolgo ni videl. Vendar — se mu li sanja ali kaj! Vse se je nekako izpremenilo. Trava ni več tako zelena; cvetlice ne več tako dišeče in ljubeznjive; potok ne šumlja več tako ljubko; ptice ne prepevajo več tako vabljivo . . . „Gorjé mi!“ — zakriči — „kako se je vse izpremenilo!“

„Vse je ravnotako, kakršno je bilo. Le ti sam si se izpremenil,“ mu reče Nada. „Ti si sam sebe slepil z minulostjo bolj, kot sem jih jaz s prihodnostjo.“

„Kaj se pa prepirata?“ ju vpraša star mož, katerega nista zapazila, dasi je stal blizu njih. „Devetdeset let sem izpolnil in mislim, da more moja izkušnja vajino pravdo razsoditi.“

Povesta mu vzrok svojega pričkanja, povesta pa tudi, kaj sta doživela na svojem potovanju. Starček se nasmehne in se zamisli. Potem jima pa odgovori: „Tudi jaz sem moral videti, kako se je vse upanje mojih mladih let izpremenilo v prazne sence, megle in tmine. Tudi jaz sem preživel svoje otroke in prijatelje, veselo zadovoljnost mladeniča in blagor zdravja.“

„In vendar ne obupaš?“ ga vpraša Spomin.

„Nikakor! Ena nada mi je še ostala.“

„Katera?“ vprašata oba. — „Nada na življenje onkraj groba!“

Spomin se obrne k Nadi, poda ji roko ter reče s solzami v očeh:
„Odpusti! Delal sem ti krivico. Odsihmal naju nič več ne loči!“

„Nič več ne loči“ — ponavlja Nada srčno.

In od tedaj potujeta Nada in Spomin po svetu, ljubeznivo združena,
blagor deleč človeštvu. S. S.

❧ Poletje. ❧

Poletni večer.

Tiha noč leži
Nad dolinami,
Luna vzhaja že
Nad planinami.

Veter šepeta
Tiho nad zemljó,
Kot vspavalno pel
Pesem bi ljubó.

Diha svet pokoj
Daleč kroginkrog,
Vse veseljstvo pa
Blagoslavlja Bog.

Maksimov.

Pesem o klasju.

Klasje kot solnce rumeno, *
Polja ti našega kras,
Ej, kakó se raduje
Tebe presrečna vas.

Starček in mož na tebe
Gledata s težko skrbjo;
Mnogokrat upanje njima
Že je sirto biló.

Le škrjanček v višavi
Venomer žvrgolí,
Pa se raduje, da žito —
Nje m u tako zóri . . .

Maksimov.

Ko sniva še gora in njiva . . .

Ko sniva še gora in njiva
Pod rosno megló,
Na travniku, s kosami v rokah,
Že kosci pojó.

Pri okencu kočice nizke
Zre starček čez jutranjo plan
In v srcu nebrojno mladostnih
Poraja se zlatih mu sanj.

Opevajo zlate mladosti
Brezskrbni in jasni čas.
Otožni in mehki glasovi
Tja v daljno plavajo vas.

Kot kose cvetice morijo,
Uničil mu nade je čas;
In bridke izkušnje so gube
Utisnile mu na obraz . . .

Saturnin.

